

Social- og sundhedshjælper Dorte Friis blev overfaldet af en dement. **Snakke med kollegerne** hjalp hende videre.

Hver tredje udsættes for vold på jobbet

Vold er en del af dagligdagen på mange FOA-arbejdspladser, og problemet er blevet værre.

Af Finn Danielsen ★ foto: Niels Åge Skovbo

Hvert tredje FOA-medlem er inden for det seneste år blevet sparket, skubbet, slået, bidt, nevet, kradset eller udsat for endnu voldsomere former for fysisk vold. For nogle sker det dagligt eller ugentligt. Det viser en ny undersøgelse blandt FOAs medlemmer.

Undersøgelsen viser også, at flere og flere bliver udsat for vold, selvom der har været skarpt fokus på forebyggelse de senere år.

Stigningen i volden er mest markant på ældreområdet. 54 procent af de ansatte på plejehjem har været udsat for vold inden for det seneste år. For to år siden var tallet 47 procent. Også i daginstitutioner og skolefritidsordninger bliver flere FOA-medlemmer udsat for vold i dag end for to år siden, viser en sammenligning med en tilsvarende undersøgelse fra 2015.

“Det går den forkerte vej med voldstallene. Travlhed, for få ressourcer og for lidt tid til at berolige, er noget af det, der får dem til at stige,” siger **Lars Peter Andersen**, der er psykolog ved Arbejdsmedicinsk Klinik i Herning.

Større bevidsthed

Han mener også, at de ansatte er blevet mere bevidste om, at vold er noget, de ikke vil finde sig i.

“Tidligere har der været underreportering af voldsepisoder, blandt andet fordi det blev anset for et arbejdsvilkår, når man havde med syge mennesker at gøre,” siger han.

Den vurdering deler **Birgitte Bækgaard Brasch**, der er chefkonsulent i Socialt Udviklingscenter SUS, som netop har sendt en pjece om forebyggelse af vold i ældreplejen på gaden. Hun mener, at volden i stigende grad tages alvorligt som arbejdsbelastning,

selvom hun stadigvæk kan løbe ind i ledere, der taler problemet ned.

“Måske oplever lederne, at de bliver målt negativt i laget ovenover, hvis de har mange registreringer af vold. Men lederne bør ikke måles negativt på en høj forekomst af vold, men positivt på, at de gør noget ved problemet.”

**Kollega
hjælp Dorte
efter
overfald**

Side 10

Handling efterlyses

FOA efterlyser politisk handling i forhold til voldsproblemerne. Der er for mange tomme ord, og politikere i regering, regioner og kommuner har travlt med at pege på hinanden som de ansvarlige, mener **Karen Stæhr**, formand for Social- og Sundhedssektoren i FOA.

“Det er det politiske system, der har ansvaret for, at volden stiger, for der er ikke de nødvendige ressourcer til at undgå den. Hvis man virker fortravlet for eksempel over for en dement borger, opstår der misforståelser, og så stiger risikoen for konflikter,” siger hun.

Klare regler

Beskæftigelsesminister **Troels Lund Poulsen** har det politiske ansvar for lovene om sikkert arbejdsmiljø. Ifølge ham er reglerne klare: Arbejdsgiverne skal sørge for, at det er trygt og sikkert at gå på arbejde, og Arbejdstilsynet holder øje med, at de lever op til det ansvar.

“Når det er sagt, så har vi også et fælles ansvar for at forebygge vold i udsatte brancher. Derfor har regeringen afsat 400 millioner kroner til en række indsatser for at forebygge vold på botilbud,” skriver beskæftigelsesministeren i et e-mailsvar til Fagbladet FOA. ★

fida@foa.dk

“

Tiden mangler til at løse opgaver i dementes tempo.

ANSAT PÅ PLEJECENTER I MEDLEMS-UNDERSØGELSE OM VOLD

32

procent af FOAs medlemmer har inden for det seneste år været udsat for fysisk vold på jobbet. I 2015 var det 26%.

Kilde: Medlemsundersøgelse, januar 2017, 4.838 deltagere.

Her er risikoen størst

I psykiatrien, på plejehjem og på special- og handicapområdet oplever de ansatte mest vold. Omkring halvdelen af medarbejderne har her været udsat for vold inden for det seneste år.

Kilde: Medlemsundersøgelse, januar 2017, 4.838 deltagere.

Sig fra ved fare

Som medarbejder skal du kunne gå på arbejde uden at frygte for vold, trusler eller verbale krænkelser. Du har derfor ret til at stoppe arbejdet, hvis du vurderer, at du er akut truet på dit liv eller helbred.

 Læs mere

foa.dk/farligtarbejde →

"Han var helt kørt op"

Dorte Friis Schmidt blev **slået i hovedet** af en dement mand på sit arbejde. Kollegerne hjalp hende over det med gode snakke og aflastning.

Af Karin Svennevig ★ foto: Niels Åge Skoubo

Gjorde jeg nu det rigtige? Levede jeg op til mit ansvar? Selybebrejdelserne stod i kø den aften for halvandet år siden, da social- og sundhedshjælper **Dorte Friis** var udsat for vold på sin arbejdsplads.

En mandlig dement overfaldt Dorte Friis, da han kort før sengetid havde besøg af en kvindelig beboer.

Af hensyn til beg-
ge beboeres sikkerhed var personalet lidt på vagt.

"Vi kunne ikke høre noget derindefra, så jeg gik hen til døren og lyttede. Pludselig åbnede han så døren, og jeg kunne med det samme se, at han var godt oppe at køre. At jeg stod dér, gjorde det ikke bedre. Han har sikkert følt sig overvåget, så han fór lige på mig og

nåede at slå mig et par gange i ansigtet, før jeg fik fat i hans håndled. Lige dér var jeg mest bange for, at han skulle ramme mine briller, for jeg kan slet ikke læse uden," fortæller hun.

Samtale hjælp

Hverken brillerne eller den kvindelige beboer led overlast, og Dorte Friis fik ingen fysiske skader af overfaldet. Men psykisk var hun rystet. En god snak med en kollega efter arbejdstid tog toppen, men i måneder var hun mere usikker og anspændt end normalt. "Jeg havde det rigtig skidt, for det er jo vores ansvar at skabe den ro og tryghed, der bremser den slags situationer i at udvikle sig," siger social- og sundhedshjælperen, der er ansat i en beskyttet enhed med ti demente beboere på Plejecenter Hejlskov i Egtved.

Altid to på vagt

Voldsepisoden blev indberettet til lederen og arbejdsmiljørepræsentanten samt beboernes pårørende. De første måneder efter overfaldet holdt Dorte Friis sig lidt på afstand af overfaldsmanden og lod i stedet kolleger tage sig af ham.

"På et almindeligt plejecenter havde det ikke kunnet lade sig gøre, men fordi vi er en skærmet enhed, er vi altid to på vagt," forklarer hun.

Det var vigtigt for hende.

"Hvis du er anspændt eller opkørt, mærker demente det med det samme. Utryghed smitter, og en beboer, der slår, gør det som regel netop på grund af utryghed eller magtesløshed," siger hun.

Dorthe Friis bebrejder ikke længere sig selv, for det der skete, den aften.

"Og det lykkedes faktisk at skabe ro efter overfaldet," siger hun. ★

karin.svennevig@mail.com

**FOA
hjælper
ved vold**
Side 22

I flere måneder var jeg mere usikker og anspændt end normalt.

DORTE FRIIS, SOSU-HJÆLPER,
DER BLEV UDSAT FOR VOLD
PÅ JOBBET.

5 gode råd mod vold

- **Tal om trusler og vold.** Det gør det lettere for dig og dine kolleger at komme over jeres oplevelser. Og det gør det nemmere at vurdere, om I oplever noget, der skal indberettes.
- **Vurder risiko sammen.** Brug jeres erfaringer og observationer til at vurdere en borgers tilstand. Tal løbende om det f.eks. som fast punkt på møder. Det gør det lettere at forudsige farlige situationer.
- **Gør rammerne trygge.** Vær opmærksom på, hvor samtaler med borgere foregår. Vurder, om I skal være flere om en opgave, hvis der er risiko for, at situationen udvikler sig.
- **Registrér vold.** Det giver et overblik over omfanget og gør det nemmere at se, hvor-

når vold og trusler særligt sker. Og dermed undgå dem.

- **Styrk fagligheden.** Mange farlige situationer kan red-
des med de rette faglige værktøjer. Tal med din leder om muligheden for efteruddannelse eller systematisk supervision.

Kilde: BrancheArbejds miljøRådet og arbejdsmiljøkonsulent i FOA, Charlotte Bredal

 Læs mere

7 råd mod vold og trusler på jobbet:
[fagbladetfoa.dk/
trusler](http://fagbladetfoa.dk/trusler)

Bør der gøres mere for at forebygge vold på din arbejdsplads?

 Sig din mening på facebook
facebook.com/foadanmark

Jeg har også arbejdet i psykiatrien, og der er mindre vold end i ældreplejen.

ANSAT PÅ PLEJECENTER
I MEDLEMSUNDERSØGELSE OM VOLD

Vold i SFO'er stiger

17% af de ansatte i daginstitutioner og skolefritidsordninger har oplevet vold inden for det seneste år. Det er en stigning fra 9% i 2015.

Forebyggelse nytter

På arbejdspladser, der 'i lav grad' forebygger arbejdsmiljøproblemer, bliver 42% af de ansatte i løbet af et år udsat for vold. På arbejdspladser, der 'i høj grad' forebygger, er det 'kun' 27%.

Kilde: Medlemsundersøgelse, januar 2017, 4.838 deltagere.

Forebyggelse af vold

Alle arbejdspladser i kommuner og regioner har pligt til at have retningslinjer for, hvordan vold undgås. De bør indeholde:

- Identifikation af vold f.eks. registrering og risikovurdering.
- Forebyggelse af vold f.eks. indretning af arbejdspladsen og tilrettelæggelse af arbejdet.
- Håndtering af vold f.eks. opfølgning på volds-episoder.

 Læs mere

foa.dk/vold